

دولت درباره اشتغال، خوب حرف می‌زند اما...

در حالی که رئیس‌جمهور در سخنرانی‌های چند ماه اخیر خود رفع مشکل بیکاری و لزوم اشتغالزایی را از اولویت‌های دولت معرفی کرده است، معاون وزیر کار می‌گوید که طی 3 سال گذشته با وجود پیگیری‌های صورت گرفته، وزارت کار موفق به دریافت هیچ اعتباری برای طرح‌های اشتغالزایی نشده است.

در حالی که رئیس‌جمهور در سخنرانی‌های چند ماه اخیر خود رفع مشکل بیکاری و لزوم اشتغالزایی را از اولویت‌های دولت معرفی کرده است، معاون وزیر کار می‌گوید که طی 3 سال گذشته با وجود پیگیری‌های صورت گرفته، وزارت کار موفق به دریافت هیچ اعتباری برای طرح‌های اشتغالزایی نشده است.

روز گذشته رئیس‌جمهور در نخستین همایش مسئولیت اجتماعی کشور گفت: «امروز هیچ نیازی در جامعه ما بالاتر از مسئله اشتغال جوانان نیست و هیچ خیری بالاتر از زمینه‌سازی برای اشتغال نسل جوان ما نیست به ویژه آنها که مشکل جسمی دارند.»

موضوع بیکاری و اشتغال در ترجیع بند سخنرانی‌های اخیر رئیس‌جمهور بوده است. 2 آبان ماه جاری نیز رئیس‌جمهور در اراک گفته بود: «امروز معضل اصلی کشور ما عدم رونق اقتصادی و بیکاری نسل جوان به ویژه تحصیل کرده‌ها است و ما برای اشتغال پایدار نسل جوان راهی جز ایجاد رونق اقتصادی نداریم.» همچنین وی در جلسه رای اعتماد سه وزیر پیشنهادی دولت در مجلس به معضل بیکاری اشاره کرد و پس از آن در نمایشگاه مطبوعات در 15 آبان سخنان وی در این مورد به اوج خود رسید. بسیاری آنچه را که رئیس‌جمهور در نمایشگاه مطبوعات پیرامون اشتغالزایی و رفع معضل بیکاری بیان کرد نوعی نقد عملکرد دولت توسط رئیس‌جمهور خواندند، چرا که وی گفته بود: «امروز فضای مناسبی پیش روی ما قرار گرفته و شرایط تحرک بزرگ اقتصادی فراهم شده. اگر برای جوانان توانستیم شغلی ایجاد کنیم انقلابی هستیم در غیر آن انقلابی نیستیم. اگر رونق اقتصادی را ایجاد کردیم از انقلابی‌ها هستیم اما با رشد منفی، اشتغال بدون تحرک انقلاب معنا ندارد.»

وعده‌های بیکار!

«ما برای اشتغال یک برنامه جدی خواهیم داشت و من جدی‌ترین برنامه اقتصادی ام در ماه‌های اول حل معضل اشتغال است و مخصوصاً برای آنهایی که تحصیل کرده دانشگاه‌ها هستند.» اینها جملات انتخاباتی رئیس‌جمهور است و امید است. رئیس‌جمهوری یکی از مهم‌ترین وعده‌ها و رویکردهای خود را در بحث داخلی اشتغالزایی و مبارزه با بیکاری عنوان کرده بود. وی همچنین مقابله با بیکاری را یکی از چالش‌برانگیزترین و جدی‌ترین موضوعات پیش روی دولت تدبیر و امید دانسته بود. یکی از ابهام‌برانگیزترین مباحث مطرح شده درباره آمارهای اشتغالزایی و بیکاری، ارتباط بین کاهش نرخ مشارکت اقتصادی و از سوی ادعای بهبود وضعیت اشتغال است. برخی مقامات دولت تدبیر و امید بر نامطلوب بودن وضعیت نرخ مشارکت اقتصادی در دولت سابق و در نتیجه عدم تحقق اشتغالزایی میلیونی تاکید داشتند و حال می‌گویند ارتباط موثری بین کاهش نرخ مشارکت و نرخ بیکاری در کوتاه مدت وجود ندارد. ضمن آنکه ادعای رشد اقتصادی که توسط دولت مطرح می‌شود با نرخ رو به رشد بیکاری تناسبی ندارد، چنان‌که معاون وزیر کار نیز به این تضاد اشاره کرد که «به ازای هر یک درصد رشد اقتصادی باید ۱۰۰ هزار شغل ایجاد می‌شود اما نشد» و البته آن را «از قبل قابل پیش‌بینی و انتظار» دانسته بود!

انتظار اشتغالزایی از دولت

ناجاست!

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی دولت تدبیر و امید 2 آبان ماه جاری با حضور در مراسم افتتاحیه هفدهمین دوره مسابقات ملی مهارت با بیان اینکه توسعه اشتغال و رفع معضل بیکاری یکی از اقدامات اساسی در کشور است از ایجاد 2 میلیون و 400 هزار شغل در دولت یازدهم خبر داد و گفت: «در این راستا و براساس تمهیدات اندیشیده شده ایجاد اشتغال و رفع معضل بیکاری می‌تواند به عنوان یکی از مهمترین اقدامات این وزارتخانه باشد.»

آمار ارائه شده توسط وزیر کار در حالی است که معاون او در توسعه کارآفرینی و اشتغال وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی 29 شهریور سال جاری در گفت و گویی با روزنامه اعتماد گفته بود: «شاید بپرسید چرا اشتغال ایجاد نشد؟ که در پاسخ به آن به عنوان یک کارشناس باید بگویم انتظار ایجاد اشتغال در این دوره انتظار به‌جایی نیست. ما نباید در مردم توقع ایجاد کنیم که در این دوره اشتغال حاصل از رشد اقتصادی ایجاد می‌کنیم.» عیسی منصوری در این گفت‌وگو رشد اقتصادی امسال را 5 تا 6

درصد پیش‌بینی کرده است و با این وجود انتظار ایجاد اشتغال را نابجایی دانسته است.

تازه واردها!

منصوری در آن گفت و گو به این موضوع که دولت 600 یا 700 هزار شغل ایجاد کرده است نیز اشاره می‌کند و در توجیه اینکه چرا در چنین حالتی نرخ بیکاری در حال افزایش است می‌گوید: «از منظر آمار هر چند چنین عددی ایجاد شده اما از نظر ما این عدد از چند جنبه کم است. اول اینکه با وجود تعداد قابل توجه تازه واردها به بازار کار، ما یک عقب‌ماندگی تاریخی در دو دهه گذشته داریم.»

معاون وزیر کار، تازه واردها به بازار کار را یکی از دلایل افزایش نرخ بیکاری عنوان کرده است در حالی که وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی دولت یازدهم در 30 مرداد 1394 در جلسه شورای اداری استان گیلان گفته بود: «هر 5 دقیقه یک نفر به جمعیت بیکار کشور افزوده می‌شود و باید هر سال برای 800 هزار نفر شغل ایجاد کرد و این آمار یعنی از همه ظرفیت‌ها و توان باید به نحو احسن استفاده کرد.»

اعتبار برای اشتغالی: هیچ!

در حالی که رفع بیکاری از ایام انتخابات ریاست جمهوری یازدهم در سال 1392 تا هم اکنون یکی از اصلی‌ترین شعارهای دولت تدبیر و امید بوده است حجت میرزایی، معاون اقتصادی وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی در غرفه خبرگزاری مهر در نمایشگاه مطبوعات درباره آخرین وضعیت طرح‌های اشتغالی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی گفت: «طی ۳ تا ۴ سال گذشته با وجود پیگیری‌های صورت گرفته متأسفانه وزارت کار موفق به دریافت هیچ اعتباری برای طرح‌های اشتغالزایی نشده است.»

دولت یازدهم تا کنون نشان داده که در شعار یا بر روی کاغذ برای مواردی مثل اشتغالی اعتبارهای خوبی را در نظر می‌گیرد اما چنانکه حجت میرزایی گفته است در سال ۹۴ اعتبار نسبتاً خوبی حدود ۴ هزار میلیارد تومان برای طرح‌های اشتغالی پیش بینی شده بود اما امکان تحقق آن فراهم نشد. وی در بیان دلیل آن به محدودیت‌های بودجه‌ای دولت، اشاره کرده که عملاً تخصیص این اعتبار را ممکن نساخته است.

میرزایی در ادامه وزارت کار را مسئول ایجاد اشتغال ندانسته و گفته است: «افکار عمومی این وزارتخانه را مسئول اشتغال می‌داند در حالی که این وزارتخانه فقط سیاستگذاری برنامه‌ها و طرح‌های اشتغالی را بر عهده دارد. ایجاد اشتغال بطور مشخص وظیفه وزارتخانه‌های تولیدی و زیربنایی است به طوری که وزارت صنعت، معدن، تجارت، وزارت کشاورزی، وزارت نیرو و وزارت راه و شهرسازی سهم عمده‌ای در ایجاد اشتغال دارند.»

اختصاص نیافتن بودجه اشتغالی در حالی است که هزینه‌های جاری دولت طی 3 سال اخیر افزایشی سرسام‌آور داشته است.

هاشمی؛ 3 سال قبل

باید این کارها می‌شد!

هاشمی رفسنجانی نیز که به نوعی پدرخوانده دولت یازدهم محسوب می‌شود دیروز در مصاحبه با روزنامه آرمان اظهار داشت: الان مهم‌ترین موضوعی که مردم انتظار دارند، پرداختن بیشتر به اشتغال است و باید به گونه‌ای رکود را حل و به صورتی اشتغال ایجاد کنند.

وی به راهکارهایی که ابتدای دولت برای حل مشکل اشتغال پیشنهاد داده بوده اشاره کرد و گفت: به آقای روحانی گفتم و ایشان پذیرفت و آقای مسعود نیلی مشاور اقتصاد کلانش را به اینجا فرستاد که بحث کنیم. آقای نیلی دو جلسه آمد و احتمالاً خودش قانع شد. چون از اول امسال این سیاست در حال اجرا شدن است و اگر اعدادی که می‌گویند، باشد، باید امیدوار باشیم. اما اگر سه سال قبل این کار را کرده بودیم، الان همه کارخانه‌هایمان تولید انبوه داشتند و صادرات داشتیم و می‌توانستیم ارزان‌تر هم بدهیم.

مطالبه

به جای پاسخگویی!

قریب به سه سال و نیم از عمر دولت یازدهم می‌گذرد و تنها چند ماه از مأموریت دولت یازدهم باقی مانده است. هیچ کدام از وعده‌های انتخاباتی دولت برای رفع معضل بیکاری به بار ننشسته و شمار بالای بیکاران گویای آن است که دولت در موضوع اشتغالی ناموفق عمل کرده است. عدم توجه دقیق دولت به آمارهای بازار کار تا جایی است که رئیس‌جمهور آغاز سال جاری دستور تک رقمی شدن نرخ بیکاری تا پایان این دولت را داده بود. اما جدیدترین آمارهای منتشر شده دولت برای اشتغالی برای خیل بیکاران را مورد سوال و تردید قرار داده است. از طرفی دیگر مردم آمارهایی نظیر ادعای رشد اقتصادی را فقط می‌شنوند ولی آنچه اهمیت دارد آن است که بیکاری یا تورم را در زندگی با تمام وجود لمس می‌کنند.

بر اساس گزارش مرکز آمار، تعداد بیکاران در کشور در تابستان امسال به بالاترین رقم تاریخ پس از انقلاب رسید. مطابق گزارشی که مرکز آمار از وضعیت بیکاری در کشور در تابستان امسال منتشر کرده، تعداد بیکاران به رکورد 3 میلیون و 337 هزار نفر رسیده که در تاریخ کشور، بی‌سابقه است.

پیش از این رکورد بالاترین آمار بیکاران کشور به سال 1389 مربوط بود که در آن سال 3 میلیون و 218 هزار نفر بیکار بودند. رکوردزنی لشکر بیکاران در دولت یازدهم در حالی است که اشتغالی یکی از وعده‌های دولت یازدهم در انتخابات سال 1392 بود. ضمن آنکه دولتمردان تدبیر و امید همواره به شدت از عملکرد دولت قبل در عرصه اشتغال، انتقاد کرده‌اند.

افزایش آمار بیکاران و ضعف دولت در اشتغالی در کنار مواردی مثل حقوق‌های نجومی و به ثمر نرسیدن وعده‌های برجانی دولت در لغو همه تحریم‌ها به پاشنه آشیل دولت تبدیل شده است. هم اکنون که چند ماه به پایان دولت یازدهم و انتخابات

ریاست جمهوری دوازدهم مانده است دولت به جای آنکه در مقام پاسخگویی در مورد عدم توانایی در رفع مشکل بیکاری و اشتغالزایی باشد در تلاش است تا از آن بهره‌برداری سیاسی و انتخاباتی کند چنانکه با تکرار آن در سخنرانی‌ها رفع بیکاری را دغدغه مهم دولت معرفی نماید حال آنکه در عمل اقدامات دولتمردان روایتگر چیزی به جز این است.